

แตนเบียนไข่ – หนอนแมลงบัว

แตนเบียนหนอนแมลงบัว พบ 3 ชนิดได้แก่ *Platygaster oryzae* Cameron, *Platygaster foersteri* (Gahan) และ *Platygaster* sp. แตนเบียน *P. oryzae* ตัวเต็มวัยมีขนาดยาวประมาณ 0.9-1.0 มิลลิเมตร ตัวสีดำ หนวดหักเป็นข้อสอง ปลายหนวดสีน้ำตาลสีเข้มกว่าส่วนโคนหนวด ออกด้านหลัง ส่วนกลางกว้างกว่าส่วนแรกและส่วนท้าย ปีกใสไม่มีเส้นปีก ปีกยาวเลยส่วนท้องเล็กน้อย ขาทั้ง 3 คู่สีน้ำตาล ส่วนทาร์ไซสีจางกว่า ส่วนอกและท้อง เชื่อมต่อกันด้วยอวัยวะเป็นท่อเล็กสั้น

แตนเบียน *P. foersteri* ตัวเต็มวัยต่างกับ *P. oryzae* ที่หนวดแต่ละปล้องจะยาวกว่าและขามีสีเหลือง

แตนเบียน *Platygaster* sp. ลำตัวมีสีน้ำตาลเข้ม หนวดทุกปล้องมีสีน้ำตาลและค่อนข้างสั้น ขาสีเหลือง

แตนเบียน *Platygaster* เป็นศัตรูธรรมชาติที่สำคัญของไข่และหนอนแมลงบัว โดยจะเข้าทำลายแมลงบัวตั้งแต่ระยะไข่ และเจริญเติบโตจนถึงระยะหนอน ซึ่งจะมีหนอนแตนเบียนเป็นจำนวนมาก เดิมเชื่อกันว่าการที่มีปริมาณแตนเบียนอยู่ในตัวหนอนแมลงบัวมาก เนื่องจากการแบ่งตัวของเซลล์หลังการวางไข่ ต่อมาจึงทราบว่าเป็นเพราะแตนเบียนวางไข่ไว้เป็นจำนวนมาก แตนเบียนนี้สามารถลดปริมาณแมลงบัวลงได้มาก เพราะการเพิ่มจำนวนของแตนเบียนมีมาก ซึ่งสามารถทำลายไข่แมลงบัวได้มากด้วย พบทั่วไปในพื้นที่ที่มีแมลงบัวทำลายข้าว

ลักษณะของหลอดบัวที่มีแตนเบียนชนิดนี้อยู่จะอวบอ้วน และสั้นขาวกว่าหลอดบัวธรรมดา เมื่อเป็นตัวเต็มวัยแตนเบียนจะกัดเจาะหลอดบัวด้านบนออกมาเป็นรู

ตัวเต็มวัย แตนเบียน *P. oryzae* Cameron

หนอนแตนเบียนในหนอนแมลงบัว

แตนเบียนดักแด้แมลงบัว

แตนเบียน *Aprostocetus* sp. ตัวเต็มวัยลำตัวยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร สีน้ำตาล ดาสีแดง ทำลายแมลงบัวระยะดักแด้ เป็นแตนเบียนพบมากในภาคกลาง เมื่อตัวหนอนฟักออกจากไข่จะดูดกินดักแด้แมลงบัว สีของตัวหนอนแตนเบียนอาจเป็นสีขาวหรือแดงส้ม ขึ้นอยู่กับสีของดักแด้แมลงบัวที่หนอนแตนเบียนดูดกิน เมื่อหนอนโตเต็มที่จะเข้าดักแด้ใกล้ๆ ซากดักแด้แมลงบัว

ตัวเต็มวัยของแตนเบียน *Aprostocetus* sp.

ตัวหนอนของ *Aprostocetus* sp. กำลังดูดกินดักแด้ของแมลงบัว